

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การช่วงชิงการให้ความหมายพิธีกรรมและความเชื่อ ปู่เขย
ย่าเขย เมืองหลวงพระบาง สปป. ลาว

ชื่อผู้เขียน นายธีรวัฒน์ แก้วแดง

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภูมิภาคศึกษา

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร. ม.ร.ว.รุจยา อากาศ	ประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร.อภิญา เพ็ญฟูสกุล	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ สมหมาย เปรมจิตต์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องการช่วงชิงการให้ความหมายพิธีกรรมและความเชื่อปู่เขย ย่าเขย เมืองหลวงพระบาง สปป.ลาว มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์ของพิธีกรรมและความเชื่อปู่เขย ย่าเขย เมืองหลวงพระบาง สปป.ลาว รวมทั้งด้านการให้ความสำคัญ ความแตกต่างจากผีอื่นๆ และโครงสร้างของระบบผีในหลวงพระบางว่าเป็นลักษณะอย่างไร 2) เพื่อศึกษากระบวนการเปลี่ยนแปลงบทบาทและหน้าที่ของพิธีกรรมและความเชื่อปู่เขย ย่าเขย 3) เพื่อศึกษากระบวนการต่อรอง ให้ความหมายใหม่ ทางพิธีกรรมและความเชื่อปู่เขย ย่าเขย ของกลุ่มคนต่างๆ ในท้องถิ่น ในบริบทของการพัฒนาสมัยใหม่ว่ามีลักษณะอย่างไร และมีปัจจัยที่ก่อให้เกิดกระบวนการนั้นๆ อย่างไร วิธีการศึกษานี้เป็นการศึกษาข้อมูลภาคสนาม ด้วยการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง และเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วมในพิธีกรรม รวมทั้งรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม

ผลการศึกษาพบว่าพิธีกรรมและความเชื่อปู่เขย ย่าเขย เป็นความเชื่อเกี่ยวกับผีบรรพบุรุษและผีอารักษ์ในท้องถิ่นที่อยู่ในชุมชน การให้ความหมายของพิธีกรรมและความเชื่อเกิดขึ้นมาตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบัน และจะดำเนินต่อไปตลอดเวลา ผลของการให้ความหมายเกิดทั้งในรูปแบบของการกีดกัน หรือกำจัดพิธีกรรมและความเชื่อนี้ให้ออกไปจากสังคม และผลในด้านตรงข้ามคือเรื่องของการดึงพิธีกรรมนี้กลับเข้ามาในสังคมใหม่ แต่การเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นส่งผลต่อการเปลี่ยนความหมายของพิธีกรรมและความเชื่อปู่เขยย่าเขยไปจากเดิม คือ จากความหมายผีบรรพบุรุษ ผี

อารักษ์ที่สะท้อนความเป็นชุมชน มาเป็นความเชื่อของปัจเจกบุคคล และเมื่อลาวเปลี่ยนแปลงการปกครอง และเปิดประเทศเพื่อการท่องเที่ยว ความหมายของปู่เขย ย่าเขย กลับกลายเป็นสัญลักษณ์ของชาติ สัญลักษณ์ของเมืองหลวงพระบาง เพื่อดึงดูดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของลาว

การช่วงชิงการให้ความหมายของพิธีกรรมและความเชื่อปู่เขยของกลุ่มคนต่างๆ เกิดขึ้นตลอดเวลา ส่งผลต่อความสัมพันธ์ของคนแต่ละกลุ่มทั้งในรูปแบบที่ผสมกลมกลืน และขัดแย้ง การที่คนแต่ละกลุ่มให้ความหมายต่างกัน ก็เพราะเกิดจากพื้นฐานและบริบทในการนำใช้พิธีกรรม และความเชื่อนี้ที่ต่างกัน

Thesis Title	The Contest for the Symbolic Meaning of the Ritual and Belief of “Pu Yur Ya Yur” in Luang Prabang, the Lao PDR.	
Author	Mr. Thirawat Kaewdang	
M.A.	Regional Studies	
Examining Committee	Lecturer Dr. M.R. Rujaya Abhakorn	Chairman
	Lecturer Dr. Apinya Fuangfusakul	Member
	Associate Professor Sommai Premchit	Member

ABSTRACT

The study entitled “The Contest for the Symbolic Meaning of the Ritual and Belief of “Pu Yur Ya Yur” in Luang Prabang, the Lao PDR” is designed : 1) to investigate the history of the ritual and belief in Pu Yur Ya Yur in Luang Prabang, including regarding as importance, distinguishing from other spirits and the spirits system in Luang Prabang; 2) to investigate the changing processes of functions as ritual and belief in Pu Yur Ya Yur; 3) to investigate the processes of confronting, regaining and representation to ceremony and belief for the informants. Besides, it is aimed to investigate what kinds of characteristics they have and what made those processes in the context of developing modernity. The methods used in this study are that of Qualitative Research in the field : interview, participant observation and document research.

The results indicated that the ritual and the belief in Pu Yur Ya Yur are related to ancestral spirit and guardian god in the local community of Luang Prabang. The meaning of the ritual and their belief has regained since the past until now and will do all the time. It leads several kinds of expelling or excluding of its ritual and belief from the society. On the other hand, the ceremony is replaced as the individual belief in the modern society instead of the guardian god that reflected the community. When the Lao PDR. has changed her government and opened the country for promoting the tourism, the meaning of Pu Yur Ya Yur has turned into the national symbol and the symbol of Luang Prabang city to encourage Lao culture for the tourism.

Regaining the meaning of the ritual and the belief in Pu Yur Ya Yur has resulted in new relationship between the people in both harmony and contradiction. Each group of people represents different ways of meaning because of their different foundations and context in using the ritual and belief.